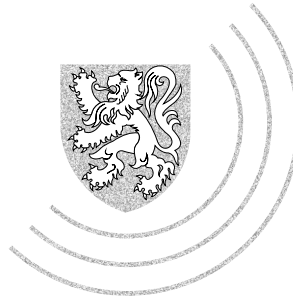


V L A A M S P A R L E M E N T



stuk **208** (2009-2010) – Nr. 3
ingediend op 17 februari 2010 (2009-2010)

Beleidsnota

Economisch Overheidsinstrumentarium

2009-2014

Verslag

namens de Commissie voor Economie,
Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie,
Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de heren Frank Creyelman en Koen Van den Heuvel

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden:

de heer Robrecht Bothuyne, mevrouw Martine Fournier, de heren Jan Laurys, Koen Van den Heuvel;
de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Chris Janssens;
de dames Patricia Ceysens, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Helga Stevens;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Kathleen Helsen, Griet Smaers, de heer Eric Van Rompuy;
de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Jan Penris;
mevrouw Fientje Moerman, de heer Herman Schueremans;
mevrouw Mia De Vits, de heer Peter Vanvelthoven;
de dames Vera Celis, Liesbeth Homans;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Stukken in het dossier:

- 208 (2009-2010) – Nr. 1: Beleidsnota
- Nr. 2: Met redenen omklede motie

De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie besprak de beleidsnota Economisch Overheidsinstrumentarium 2009-2014, ingediend door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding op haar vergaderingen van 18 en 26 november 2009. Tegelijkertijd werden de begrotingsontwerpen van de bevoegdheid Economisch Overheidsinstrumentarium besproken (derde aanpassing van de begroting 2009 en begroting 2010). Dit verslag handelt enkel over de beleidsnota. Voor het verslag van de begrotingsbesprekingen verwijzen we naar het begrotingsverslag (*Parl. St. Vl. Parl.* 2009-10, nr. 15/4-E).

1. Toelichting door de minister

De Vlaamse overheid heeft in het verleden een aantal instrumenten in het leven geroepen die de overheidstussenkomst in de economie vorm moeten geven. Nu gaat het eerder om instrumenten die het flankerend beleid ondersteunen. Deze instrumenten worden gegroepeerd onder de noemer ‘Economisch Overheidsinstrumentarium’. Het economisch overheidsinstrumentarium kan zuurstof geven aan de economie binnen het kader van de Europese regelgeving.

In Vlaanderen wordt aan dat economisch overheidsinstrumentarium gestalte gegeven door de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV), de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) en – weze het op een andere wijze – door de Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM) als houder van de referentieparticipatie in de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (Gimv).

De PMV en de LRM zijn voor de volle 100 percent in handen van het Vlaamse Gewest en fungeren als essentiële schakels voor de implementatie van het Vlaams economisch beleid. De VPM, eveneens een volle dochter van het Vlaamse Gewest, houdt sinds 2006 27,06 percent in de Gimv aan. In deze uiteenzetting wil de minister aantonen welke belangrijke rol het economisch overheidsinstrumentarium moet spelen in het aanzwengelen van de Vlaamse economische motor en het ondersteunen van een duurzame groei.

Wat zijn nu de aanknopingspunten tussen het instrumentarium en het Vlaamse regeerakkoord? Wie het regeerakkoord zorgvuldig geanalyseerd heeft, komt tot de conclusie dat het economisch overheidsinstrumentarium een wezenlijke bijdrage zal leveren aan de realisatie van de doelstellingen van Vlaanderen in Actie (ViA).

Uit het regeerakkoord blijkt nadrukkelijk dat het de vaste overtuiging is van deze bewindsploeg dat groei en vernieuwing van onze economie verloopt via investeringen. Het is allang niet meer zo dat de overheid zich in haar investeringsprogramma beperkt tot de begrotingsmiddelen. Om haar slagkracht te vergroten zal de regering een deel van haar investeringsprogramma realiseren via haar investeringsmaatschappijen. Enerzijds door met een basis aan eigen middelen een hefboom te scheppen die de financiering van grotere investeringen met een aanwijsbare impact op de totale economie, mogelijk maakt. Anderzijds door samenwerkingsverbanden tot stand te brengen die het private en openbare initiatief op elkaar laten aansluiten. De investeringsmaatschappijen zijn daarom voor een noodzakelijk instrument dat verder zal worden aangewend in het kader van de implementatie van het economisch beleid.

De geplande investeringen hebben immers niet alleen een groot onmiddellijk effect op de tewerkstelling, ze kunnen er ook voor zorgen dat onze regio beter voorbereid is als de economische groei weer volop op gang komt. De Vlaamse Regering legt in haar investeringsplan bovendien duidelijk de nadruk op het vergroenen en verduurzamen van het economisch potentieel.

Milieu en hernieuwbare energie zijn een belangrijke motor voor een nieuwe economische ontwikkeling. Eco-innovatie, een verhoging van de energie-efficiëntie en een voorloperbeleid op het vlak van eco-efficiëntie van materialen, producten en diensten zorgt niet enkel voor een daling van de milieudruk, maar bereidt de Vlaamse economie ook voor op de toekomst, en creëert nieuwe en duurzame werkgelegenheid.

De Vlaamse Regering heeft dat benadrukt door de keuze van ‘clean technology’ en ‘life sciences’ als speerpuntsectoren. Voor wat betreft de investeringen in bedrijfsactiviteiten met behulp van risicokapitaal wil de minister graag opmerken dat PMV en LRM reeds enige participaties hebben genomen in die speerpuntsectoren. Daarbij zou de rol van investeerder die PMV opgenomen heeft in de lifesciencefondsen Vesalius Biocapital en Aescap Venture en het Capricorn Cleantech Fund uitgebreid kunnen worden tot die van een actieve rechtstreekse investeerder in deze strategisch belangrijke gebieden.

In dezelfde optiek wil de minister binnen PMV een Groen Investeringsfonds in het leven roepen. Ze wil ervoor zorgen dat meer ondernemingen uit verschillende sectoren de eco-efficiëntiescan toepassen. Die scan brengt de mogelijke eco-efficiëntieverbeteringen – mogelijke milieubesparingen en resulterende financiële voordelen – in beeld. Bedrijven die investeringen doorvoeren, die hun energie- of materiaalgebruik verbeteren en die verder gaan dan wat wettelijk verplicht is of vastgelegd is in convenanten, kunnen hiervoor goedkoop lenen bij het Groen Investeringsfonds. Daarbij wordt het rentevoordeel groter naarmate het interne rendement van de investering afneemt.

Naast de evidente aandacht voor de bestaande bedrijven die hen moet toelaten om door de crisis te geraken, moet de focus op innovatieve initiatieven onverminderd doorgezet worden. Zonder zaaikapitaal zal er weinig vernieuwing tot stand worden gebracht en zijn er minder troeven in handen voor de ontwikkeling van een kenniseconomie. Hier kan de minister haar bevoegdheden voor zowel wetenschap en innovatie als voor het economisch overheidsinstrumentarium optimaal combineren. Het investeringsprogramma van de investeringsmaatschappijen zal daarom uiteraard gericht worden op groeibedrijven en gazellen. Want ook van deze bedrijven is de toekomstige welvaart van Vlaanderen afhankelijk.

De aandacht voor innovatie blijft een belangrijk ankerpunt voor het economisch beleid en het bijbehorende instrumentarium moet erop afgestemd zijn. Onderzoek en innovatie moeten via het overheidsinstrumentarium gemakkelijker en met meer kans op succes hun weg vinden naar de bedrijven in het algemeen en meer nog dan voorheen naar de kmo's. Het gebrek aan risicokapitaal voor ondernemingen die zich in een vroeg stadium van ontwikkeling bevinden, of die internationaal willen doorbreken, is door de crisis zo groot dat het tot de kerntaken van investeringsmaatschappijen moet behoren om daarin te voorzien. De regering kan het ondernemersrisico niet verkleinen, maar door de juiste keuzes te maken voor haalbare businessconcepten kan ervoor gezorgd worden dat dankzij het economisch overheidsinstrumentarium de financierbaarheid van initiatieven die dat verdienen vergroot wordt.

De voorbije jaren zijn onder impuls van de Vlaamse Regering heel wat initiatieven gelanceerd met als doel tegemoet te komen aan de financieringsproblematiek van ondernemingen. De faciliterende werking van risicokapitaalinvesteringen is bewezen: elke investering maakt het voor ondernemers gemakkelijker om op hetzelfde moment of in een volgende fase middelen aan te trekken van andere kapitaalverstrekkingen of vreemd vermogenverschaffers. De continuïteit van die faciliterende werking dient meer dan ooit verzekerd te worden nu het vinden van financiering en zeker van risicokapitaal financiering meer dan ooit een issue is.

De investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid bieden vandaag een brede waaier van producten aan, die een gepaste financieringsoplossing bieden voor elke fase in de levenscyclus van een onderneming, van bij de prille opstart tot aan de groei en internationalisering:

- vanuit PMV verstrekt het Vlaams Innovatiefonds (Vinnof) sinds 2006 zaaikapitaal aan innovatieve starters in een brede waaier van sectoren, met de bedoeling om beloftevolle initiatieven te laten uitgroeien tot volwaardige bedrijven;
- voor een verder stadium van bedrijfsontwikkeling is er het ARKimedes-fonds dat het aanbod aan risicokapitaal voor jonge groei-bedrijven verdubbelt. Het ARKimedes-fonds biedt namelijk één euro extra voor elke euro die erkende private risicokapitaalverschaffers of ARKIV's investeren in een Vlaamse kmo;
- door de crisis hebben de overheidsparticipatiemaatschappijen de voorbije jaren soms ook noodgedwongen de rol van private kapitaalverschaffers moeten overnemen. Denk hierbij onder andere aan het succes van de replacementcapitalinvesteringen van LRM.

PMV ondersteunt echter ook een andere vorm van risicokapitaalverschaffing. CultuurInvest, KidsInvest en het Sociaal Investeringsfonds zijn drie evergreenfondsen die elk specifieke doelgroepen beogen die op de traditionele markt voor bedrijfsfinanciering dreigen uit de boot te vallen. Zowel de creatieve industrie, als de zelfstandige kinderopvang en de sociale economie zijn domeinen waarin deze Vlaamse Regering aanzienlijke inspanningen wil leveren. De minister zal er in de komende regeerperiode in functie van de beschikbare middelen in de meerjarenbegroting dan ook op toezien dat voor deze drie maatschappelijk waardevolle initiatieven de nodige middelen ter beschikking worden gesteld.

Het economisch overheidsinstrumentarium heeft een belangrijke rol bij het aanreiken van groeifinanciering voor innovatieve groei-bedrijven in Vlaanderen, de zogenaamde gazellen. Gazellen, die sneller groeien dan andere ondernemingen, zijn immers de motor voor innovatie in Vlaanderen en scoren merklijk hoger op het gebied van jobcreatie. De recent opgestarte activiteit van mezzaninefinanciering voor groei-bedrijven kan daarin een rol vervullen door te zorgen voor de noodzakelijke zuurstof om een hoog groeiritme aan te houden en meer in het bijzonder de financiële structuur van deze ondernemingen te versterken. Daarnaast zal het Fonds Vlaanderen-Internationaal vanuit PMV blijvend ingezet worden in de financiering van ondernemingen met internationale investeringsplannen.

De verschillende vormen van waarborgregelingen blijken tijdens de financiële crisis zonder meer een groot succes te zijn. De risicoaversie van banken leidt ertoe dat tal van ondernemers niet meer gefinancierd dreigen te raken omdat ze zelf onvoldoende zekerheden kunnen voorleggen. De doorgevoerde versoepeling en verruiming van het toepassingsgebied van de generieke Waarborgregeling in het licht van de crisis hebben hun nut bewezen. Hetzelfde geldt voor de ad-hoccrisiswaarborg door Gigarant die aan belangrijke economische bedrijvigheid in Vlaanderen nieuwe perspectieven biedt. Vanaf 1 januari 2010 zal de waarborgregeling voor ondernemingen worden uitgebreid zodat deze niet alleen voor nieuwe investeringen en voor nieuw bedrijfskapitaal kan worden bekomen, maar eveneens bij de toekenning van overbruggingskredieten. Daarenboven zal de Vlaamse Regering het regelgevend kader van de Winwinlening aanpassen. De belastingkorting van 2,5 percent van het geleende bedrag moet toegekend kunnen worden voor leningen aan alle kmo's en voor een bedrag tot en met 100.000 euro.

De financiering van relevante infrastructuur, met een resultaatgerichte aanpak en met financieel en maatschappelijk rendement behoort eveneens tot de taken van de investeringsmaatschappijen. Creatieve samenwerkingsverbanden met een meerwaarde tussen de publieke en de private sector vormen een hoeksteen voor de invulling van de investeringsbehoeften. Initiatieven voor dergelijke investeringen hoeven niet alleen vanuit de overheid te komen, ook vanuit de private sector kunnen ze worden aangedragen.

PMV heeft op het vlak van publiek-private samenwerking (pps) een degelijke expertise opgebouwd. Voorbeelden zijn grootschalige infrastructuurprojecten die in de vorige legislatuur al geïnitieerd werden: Via-Invest of het realiseren van de missing links in het Vlaamse wegennet, de scholenbouw, de grootschalige inhaalbeweging voor de sportinfrastructuur, het beheer van publiek vastgoed, de renovatie van erfgoed en gebiedsontwikkeling zoals de herontwikkeling van brownfieldprojecten.

Daarom is PMV ook beschikbaar om in het kader van nieuwe initiatieven in diverse beleidsdomeinen mee te werken aan het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden waarbij een actieve rol van de private sector tot een meerwaarde kan leiden. Zo wenst de minister PMV in te schakelen voor het wegwerken van het tekort aan betaalbare huurwoningen. Er dient te worden nagegaan hoe, in het kader van het grond- en pandenbeleid, de nodige financiële middelen gemobiliseerd kunnen worden om aan deze maatschappelijke zorg tegemoet te komen. Dit kunnen naast eigen middelen van PMV, ook andere institutionele middelen zijn of zelfs private fondsen.

De minister zoomt vervolgens in op de kerntaken van LRM. Essentieel lijkt haar dat LRM blijvend moet fungeren als katalysator voor de Limburgse economie om zo een bijdrage te leveren aan de Vlaamse ambitie om een duurzame topregio te worden. Dit moet ze doen door het ondersteunen van innovatie, creativiteit en duurzame projecten. Een belangrijke uitdaging voor Limburg en LRM is de verdere transitie van de Limburgse ‘maakeconomie’ richting innovatieve en technologische economie. De crisis en de hiermee gepaard gaande daling in de industriële tewerkstelling legt het broze karakter van de Limburgse economie opnieuw bloot. Met haar focus op de speerpuntsectoren life sciences en cleantech, wenst LRM bij te dragen tot de versnelde transitie van de economie van de provincie. Anderzijds wil LRM ook een blijvende investeringsrol spelen in innovatief gerichte ondernemingen uit de maakeconomie.

LRM heeft twee grote activiteitspolen die uniek zijn in hun complementariteit. Enerzijds treedt LRM op als financiële partner voor opstart- en groei-investeringen, aandeelhouderswissels, familiale opvolgingen, buy-outfinancieringen en projectfinanciering. Anderzijds – in het kader van de schaarse bedrijventerreinen in Vlaanderen – ontwikkelt LRM kmo-zones, industrieterreinen, business- en wetenschapsparken die extra ruimte scheppen om te ondernemen. Hiervoor werkt LRM nauw samen met lokale en andere overheidsdiensten zoals de provinciale ontwikkelingsmaatschappij Limburg (POM) en de nv De Scheepvaart. LRM ontwikkelt ook vastgoedprojecten waarvoor er in de markt specifieke behoeften bestaan.

Welke richting wenst de minister in de komende legislatuur met het economisch overheidsinstrumentarium uit te gaan? Om een performant optreden van het instrumentarium mogelijk te blijven maken, zal er vooreerst een permanente evaluatie gebeuren van de instrumenten die ter beschikking staan van de investeringsmaatschappijen. Deze tools moeten waar nodig efficiënt aangepast worden in functie van wijzigende markteconomische omstandigheden. Zo moeten de instrumenten na de crisis optimaal ingezet worden voor het ondersteunen van een duurzame economische groei. Tegelijkertijd moeten er strategische keuzes worden gemaakt om nog meer resultaat te boeken uit de inzet van de schaarse middelen. Ten slotte moet de werking van het economisch overheidsinstrumentarium nog beter worden gestroomlijnd, gecoördineerd en moeten het in nauw overleg samenwerken. De minister verwacht van de inzet van het economisch overheidsinstrumentarium dat concrete doelen verwezenlijkt worden aan de hand van investeringsprogramma's die stoelen op een duidelijk aantoonbare relatie tussen inspanning en resultaat.

Het economisch overheidsinstrumentarium dient het overheidsbelang door zijn actieve bijdrage aan de economie. De faciliterende rol kreeg intussen al behoorlijk gestalte, maar de minister wil ook aandacht vragen voor de ondernemende rol die kan worden ingevuld.

Niet door in de plaats te treden van de bedrijven die in de markt opereren, maar door in een aantal speerpuntclusters doorbraken na te streven die anders minder snel zouden worden bereikt. Er moeten eveneens inspanningen geleverd worden om het instrumentarium beter gekend te maken bij de Vlaamse ondernemingen. De minister verwacht van de maatschappijen dat ze in de toekomst korter in de markt gaan zitten. Daarvoor moeten ze een meer proactieve in plaats van reactieve houding gaan aannemen. Jonge gazellen moeten bijvoorbeeld heel snel en efficiënt opgespoord kunnen worden en de maatschappijen moeten zelf opportuniteitsgedreven te werk gaan om hun toegewezen middelen optimaal te benutten.

In het licht van de schaarse middelen pleit de minister voor een zo efficiënt mogelijke samenwerking tussen de verschillende investeringsmaatschappijen, waarbij niet alleen de financiële middelen gebundeld worden om een grotere hefboom te creëren bij investeringen in speerpunt- en andere sectoren, maar waarbij ook op geregelde tijdstippen en op diverse managementniveaus uitwisseling van kennis plaatsvindt.

De investeringen die worden gerealiseerd of de waarborgen die worden afgeleverd gebeuren altijd in een kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen en beogen altijd een maatschappelijk rendement: de creatie of minstens het behoud van tewerkstelling, het verbeteren van de mobiliteit, het aanpakken van de problemen inzake wonen, milieu of zorg, het verhogen van de productiviteit of de groei enzovoort. Naast dit evident maatschappelijk rendement, zal er ook gestreefd moeten worden naar een marktconform financieel rendement. Van de VPM-participaties wordt nu al een, in het licht van de geldende marktomstandigheden, marktconforme dividendestroom verwacht. Hetzelfde kan gesteld worden met betrekking tot LRM.

Tot slot gaat de minister in op het beleidsuitgangspunt van de Vlaamse Regering op vlak van duurzame energie. Dit initiatief kadert enerzijds in het verwezenlijken van de hernieuwbare energiedoelstellingen van het Europees klimaatplan (20-20-20-plan) en anderzijds in het creëren van meer concurrentie in de Vlaamse energiemarkt en het bevorderen van energie-efficiëntie.

Naast vernieuwende energieproductie zal ook aandacht worden besteed aan energiebesparing zowel bij bedrijven als bij overheden. Reeds eerder zijn door PMV initiatieven genomen op het gebied van financieringsmechanismen voor investeringen in energiebesparing. De minister zal deze initiatieven opnieuw activeren en ze voor invoering klaarmaken. Er moet voor worden gezorgd dat zowel voor bestaande als voor nieuwe gebouwen een mechanisme wordt opgezet dat het mogelijk maakt om op aantoonbare wijze de extra investeringen in isolatie te laten terugverdienen door daling in het verbruik. Er zal worden verdergegaan op het pad van de klimaatfondsen die PMV beheert en die nodig zijn om de rechten te verzamelen die het Vlaanderen mogelijk maken om de Kyoto-akkoorden te honoreren. In het licht van de Kopenhagen-conferentie in december moet Vlaanderen zich ook voldoende wapenen om tijdig te kunnen handelen in functie van de doelstellingen die haar en haar bedrijven opgelegd zullen worden.

Om bovenstaande doelstellingen mee te verwezenlijken voorziet de Vlaamse overheid onder andere in de oprichting van een Vlaams energiebedrijf. Het Vlaams Energiebedrijf zou onder andere de volgende taken op zich kunnen nemen: hernieuwbare energie in Vlaanderen stimuleren door het nemen van strategische participaties, investeren en participeren in innovatieve energie-efficiëntieprojecten, deelnemen aan internationale klimaatprojecten ter verwerving van Kyoto-eenheden, energie-efficiëntieprojecten in Vlaamse overheidsgebouwen en gebouwen van lokale besturen faciliteren en financieren.

Er zijn door PMV en LRM al een aantal stappen gezet in de richting van een Vlaams energiebedrijf door participaties te nemen in een aantal Vlaamse duurzame energiebedrijf-

ven. Er zal worden nagegaan hoe deze participaties eventueel kunnen worden ingepast in het groter geheel van het Vlaams Energiebedrijf en op welke wijze er met marktpartijen kan worden samengewerkt. Na ruim overleg met alle betrokken stakeholders zal een plan van aanpak worden uitgewerkt. Dat plan wil de minister dan in een aantal stappen laten uitvoeren nadat ook duidelijk zal zijn welke financiële middelen nodig zullen zijn om tot het gewenste resultaat te komen.

2. Bespreking

De heer *Johan Deckmyn* beseft dat de aanzienlijke stijging van de middelen voor economisch overheidsinstrumentarium vooral te danken is aan de post deelneming aan bedrijven, goed voor 100 miljoen euro en deelneming aan het Vlaams Energiebedrijf, goed voor 200 miljoen euro. Het Rekenhof merkt op dat er niet meer informatie is dan de aanduiding in de begroting. De andere posten blijven nagenoeg gelijk, enkel bij de verliesfinanciering waarborgregeling is er een daling.

Wat zal de regering aanvangen met de middelen voor het energiebedrijf en met de middelen voor deelnemingen in andere bedrijven? Over welke participaties gaat het concreet?

In de inleiding van de beleidsnota wordt benadrukt dat het economisch overheidsinstrumentarium het overheidsbelang dient door zijn actieve bijdrage aan de economie. Het is dus een belangrijk onderdeel van het economische beleid. Het is dan ook vreemd dat beide domeinen zo expliciet van elkaar gescheiden zijn. Voorheen ressorteerde het onder de minister van Financiën. Misschien wou de partij van minister Lieten zo toch nog een zekere invloed uitoefenen in het financiële beleid van de partij van minister Muylers en het economische beleid van de partij van minister-president Peeters.

De aparte portefeuille van economisch overheidsinstrumentarium is er voornamelijk gekomen door de economische crisis. De minister wil een permanente evaluatie van de instrumenten die ter beschikking staan van de verschillende investeringsmaatschappijen. Het lid vindt dat een positieve zaak, maar acht een minimale aanzet tot het bepalen van een timing en de werkwijze op zijn plaats. Wat bedoelt de minister precies met permanent?

Het belang van het economisch overheidsinstrumentarium is groot omdat Vlaanderen niet over het volle potentieel van zijn economische mogelijkheden beschikt. De fractie van de heer Deckmyn is een fel voorstander van een maximale regionalisering van de economische bevoegdheden. Slechts zo kan het Vlaamse economische beleid perfect afstemmen op de Vlaamse behoeften en op maat zijn van de Vlaamse bedrijven en hun werknemers. Zo moet er een gezonde mix bestaan tussen subsidies en lastenverlaging. De Vlaamse Regering kan zelf geen lastenverlaging initiëren zodat ze gedwongen wordt met subsidies en garantiestelling te werken.

De spreker is het ermee eens dat de nieuwe Vlaamse Regering een investeringsregering moet zijn die daarvoor geld moet kunnen lenen op de kapitaalmarkt. Dat is nodig om te investeren in economie en welzijn. De minister wil investeren in life sciences en clean technology. Dat is niet fout, maar het zijn politieke keuzes die deels van twee orde zijn. De eerste prioriteit moet immers zijn elk bedrijf en elke bedrijfssector steunen die door de huidige economische crisis in moeilijkheden geraakt.

Elke hoofdactiviteit van investeringsmaatschappijen moet een specifiek businessmodel hebben met bijhorend businessplan. Hoe zal het Vlaams Parlement inzage krijgen in die businessmodellen? Hoe zal er over de evaluaties gerapporteerd worden?

Het lid ziet een tegenspraak met de permanente evaluatie want voor de businessmodellen zal pas na verloop van tijd de verhouding tussen inspanningen en resultaat gemeten

worden. Hoe zit het met de frequentie van de evaluatiemomenten? Voor de financieringsinstrumenten zal regelmatig de effectiviteit gemeten worden, dus opnieuw niet permanent.

De afstemming van het economisch overheidsinstrumentarium op innovatie is een positieve zaak. Innovatie moet meer ten goede komen van de kmo's. Toch moet de overheid zich afvragen of een vereenvoudiging van dat instrumentarium niet nodig is. Moeten de bestaande maatregelen niet transparanter of eenvoudiger worden?

In de beleidsnota wordt terecht opgemerkt dat het vergroten van de financierbaarheid niet betekent dat het ondernemersrisico kleiner wordt. De overheid heeft een taak om de zelfstandigen te beschermen, bijvoorbeeld door een beter sociaal vangnet te creëren. Maar dat valt buiten het kader van de beleidsnota.

De samenwerking tussen de investeringsmaatschappijen moet volgens de beleidsnota doeltreffend verlopen maar meer specificaties zijn er niet. Investerings- en waarborgen moeten passen in het maatschappelijk ondernemen, maar dat criterium wordt selectief toegepast. Zo is er belegd in de zogenaamde rommelhypotheken, de investeringen in Amerikaanse vastgoedobligaties. Het lid prefereert investeringen in Vlaamse groei-bedrijven.

Hoe staat het met de geldbeleggingen in ARKimedes en Via-Invest? De fractie van de heer Deckmyn steunt alvast het meerjareninvesteringsplan dat onder meer aandacht heeft voor groei-bedrijven, een tweede ARKimedes-fonds ter versterking en uitbreiding van het XL-fonds en het ARKimedes-fonds, voor de Gimv en het systeem van de win-winleningen. Toch vraagt de spreker ook hier naar meer transparantie. Voor ondernemers is een en ander immers niet meer duidelijk.

De beleidsnota wijst terecht op de schaarste aan risicokapitaal, aan kredietverlening en aan aanvaardbare voorwaarden van financiële instellingen. KBC beloofde nochtans ten tijde van de reddingsorganisatie om prioritair kredieten aan Vlaamse gezinnen en bedrijven en in het bijzonder kmo's te verstrekken. Dat gebeurde op vraag van de Vlaamse Regering. Hoe staat het daarmee? Hoeveel kredieten heeft KBC verstrekt aan Vlaamse kmo's? Kwam het zijn verbintenissen ten aanzien van de Vlaamse Regering na? Was en is er een vlotte kredietverstrekking? Geldt een dergelijk engagement ook voor Dexia en Ethias?

Het is te weinig ambitieus om inzake de kenniseconomie de oriëntatie op innovatieve initiatieven voort te zetten. Uit recente cijfers van de Europese Commissie blijkt dat Belgische toponderningen vorig jaar 0,8 procent minder in onderzoek en ontwikkeling pompten. De industriële investeringen slonken. Vlaanderen zal het Belgische cijfer allicht licht goedmaken, maar het blijft een significante daling. Volgens het Rekenhof zal Vlaanderen daar ook niet meer middelen voor vrijmaken. Ook uit de begroting blijkt dat O&O niet echt gehonoreerd wordt.

Het is goed dat PMV het aanbod aan risicokapitaal voor jonge ondernemers verdubbelt via het ARKimedes-fonds door 1 euro extra te bieden voor elke euro die erkende kapitaalsfondsen investeren in de Vlaamse kmo's. Hoe komt de regering aan het bedrag van 218 miljoen euro? Er is immers sprake van een investering van maximaal 105 miljoen euro in twaalf bedrijven.

De initiële investeringsperiode van de ARKIV's zal aflopen in de loop van volgend jaar. De regering denkt aan een tweede ARKimedes-fonds maar ook aan een andere vorm. Waarom? Heeft het te maken met de huidige werkwijze?

Cultuurinvest, KidsInvest, het sociaal investeringsfonds worden als evergreenfondsen alle drie maatschappelijk waardevol genoemd. De minister zegt dat ze in functie van de bud-

gettaire ruimte de nodige middelen zullen krijgen. De spreker aanziet dat als welwillend proza, aangezien de regering met de bepalingen in de beleidsnota alle kanten op kan.

Bij de focusdomeinen van PMV zegt de minister dat PMV de inspanningen inzake life sciences en duurzame ontwikkeling wil opdrijven. Dat komt niet overeen met de positionering van de investeringsmaatschappijen. Daar worden de speerpunten life sciences en cleantechology naar voren geschoven. Dat is een minder ruime verbintenis. Het lid verwachtte eerder de ruimere doelstelling van duurzame ontwikkeling bij de investeringsmaatschappijen, overgenomen door PMV en vernauwd tot cleantechology bij LRM.

De versoepeling van de waarborgregeling en het optrekken van het budget zijn goede maatregelen. Wat is het toekomstperspectief voor die regelingen? Zal die aangepast worden in functie van de economische crisis of blijft het budget ongewijzigd? Voorts is er de ad-hoccrisiswaarborg. Zal daar na de crisis nog in geïnvesteerd worden om een buffer op te bouwen voor toekomstige crisismomenten?

Pps blijft een belangrijk werkgebied voor PMV. Minister-president Peeters verklaarde echter al dat pps geen wondermiddel is en nog tal van kinderziekten kent. Ook de SERV heeft de Vlaamse overheid gewaarschuwd. Hij stelt zich ernstige vragen bij de beheersbaarheid van de pps-projecten. De keuze voor pps is niet altijd de juiste gebleken. In De Tijd bekent de minister-president schuld: elke minister moest in de voorbije regeerperiode zijn eigen pps-project hebben, zo niet voelde hij zich onwennig. De regering mag dezelfde fouten niet maken, minister Lieten is uitstekend geplaatst om daar een oog op te houden. De heer Deckmyn ziet er in ieder geval redenen genoeg in om voorbehoud te maken bij elk pps-project dat zich aandient. Zal de regering bijvoorbeeld de scholenbouw via pps realiseren? Hoe zal ze het erfgoed financieren?

Tegen het einde van de regeerperiode wil de regering met ViA-Invest het grootste deel van de missing links in gang steken. Dat lijkt nobel, maar het is een vrijblijvende verbintenis. De regering verbindt zich immers niet om een groot deel van de missing links weg te werken. Gezien de budgettaire problemen en de niet-nagekomen verbintenissen van de vorige regeerperiode is dat niet zo vreemd. Is het niet beter een beperkte lijst van projecten op te stellen die echt zullen worden uitgevoerd?

Vlaanderen heeft betaalbare huurwoningen te kort. Binnen welke tijdspanne wil de regering daarvoor de nodige middelen mobiliseren? De wachtlijsten voor een sociale woning zijn lang, alle partijen willen dat prioritair aanpakken.

In 2008 investeerde PMV 20 miljoen euro in internationale klimaatfondsen. Wat hebben die fondsen tot nog toe opgebracht? Zal PMV bijkomend investeren in klimaatfondsen?

LRM moet blijkbaar blijvend fungeren als katalysator van de Limburgse economie. Het lid is blij dat de regering, voorlopig althans, een eensgezind standpunt inneemt. Dat was voorheen wel anders. Minister-president Kris Peeters vond dat LRM best opgedoekt werd, nu vindt hij dat de maatschappij prima werk levert. Het kan verkeren. Het blijft vreemd dat voor andere maatschappijen overlegd wordt met de betrokken partijen, terwijl de regering er zonder meer van uitgaat dat LRM zijn rol moet blijven spelen. Voorheen zei men echter dat de werking van LRM als afzonderlijke investeringsmaatschappij grondig zou worden geëvalueerd in 2010. De beleidsnota is er nu al zeker van dat LRM blijvend de katalysator is van de economische ontwikkeling in Limburg. Hoe ziet de minister dat?

De Vlaamse Energiemaatschappij moet blijkbaar een participatief verhaal worden. De beleidsnota houdt het bij algemene stellingen over wat de maatschappij precies zal doen. Hier zal de regering wel een ruim overleg voeren, met alle stakeholders om dan tot een plan van aanpak te komen. Het lid verwacht iets meer engagement in de beleidsnota. Het

blijft bij vrijblijvend proza zonder antwoord op een aantal pertinente vragen. Gaat het enkel om participaties van PMV of de Gimv in andere bedrijven? Gaat het om investeringen in binnen- of buitenland? Wordt het een mix van investeringen? Zal er een eigen bedrijf opgericht worden? Wil Vlaanderen een eigen knowhow opbouwen? Welke energievormen wil het bestuderen? Met welk kapitaal zal men dat aanpakken? Hoe zal de minister daarover rapporteren aan het Vlaams Parlement?

Mevrouw *Güler Turan* denkt dat de energiemaatschappij meer zal moeten doen dan alleen investeren of participeren in bestaande projecten, al dan niet van innovatieve aard. Ze zal ook deelnemen aan klimaatprojecten ter verwerving van Kyoto-eenheden en het faciliteren en financieren van Vlaamse overheidsgebouwen en gebouwen van lokale besturen. Dat zal leiden tot energiebesparende maatregelen. Op federaal niveau bestaat er een Energy Service Company (ESCO). Dat bedrijf verleent diensten aan derden en aan overheidsdiensten om energie-efficiëntiescans uit te voeren. Denkt de minister eraan om dergelijke dienstverlening aan te bieden via de energiemaatschappij?

De beleidsnota geeft niet veel uitleg over het Groen Investeringsfonds. Bedrijven zouden met middelen uit dat fonds energie-efficiëntiescans kunnen laten uitvoeren. Daarenboven zal het fonds financiering met lage rentevoeten verstrekken om aanpassingswerken uit te voeren. Hoe zal de minister dat financieren? Hoe zal de correcte besteding van de middelen gecontroleerd worden? Is er een resultaatsverbintenis na de aanpassingswerkzaamheden?

Op de kredietrondefabel bleek wel degelijk dat er wantrouwen heerst. De banken zagen geen problemen maar de ondernemingen ervaren dat leningen duurder werden. Ondertussen zou er een commissie opgestart zijn bij KBC om de kredietverlening aan ondernemingen te stimuleren. Kan de minister daar iets meer uitleg bij geven?

Er zijn heel wat overheidsinstrumenten en de grote bedrijven zijn daarover best geïnformeerd. Zij kunnen ook consultants betalen om op de juiste manier die extra steun aan te vragen. De kleinste ondernemingen hebben echter ook hulp nodig. De minister is er voorstander van om de middelen in te zetten voor maatregelen en niet voor structuren of postjes. Toch vraagt het lid om extra aandacht te besteden aan transparante informatie, ook aan de kleine zelfstandige. Hoe zal de minister de kleinste ondernemingen helpen om ten volle gebruik te maken van de heropstart van de economie?

Ook de heer *Robrecht Bothuyne* vindt dat de beleidsnota een goed overzicht biedt, maar vrij kort is. Het stelt hem teleur dat het economisch overheidsinstrumentarium er niet in geëvalueerd wordt. De partij van de minister heeft op het federale niveau veel kritiek op het ontbreken van een groen energiebeleid, hier heeft de partij met het energiebedrijf de kans om dat recht te zetten, maar de beleidsnota vermeldt daar heel weinig over. Wat is de concrete doelstelling van het energiebedrijf? Hoe zullen de middelen verzameld worden? Er zouden middelen overgeheveld worden van de begroting PMV. Gaat het om de klimaatfondsen? Om de participaties in energiebedrijven? Worden er nog andere middelen vrijgemaakt? Is het de bedoeling geld op te halen bij het publiek of bij andere institutionele fondsen?

Het zou de bedoeling zijn om minstens te onderzoeken of het goed is de participaties van de LRM erbij te betrekken. Dat staat in contrast met de bepalingen onder het hoofdstuk LRM. Daar staat dat LRM de bedoeling heeft om zich als energiebedrijf te manifesteren. Hoe zal LRM zich dan verhouden tot het Vlaamse Energiebedrijf?

Het fonds Vlaanderen Internationaal zou een goed instrument zijn, maar een beperkt succes kennen. Hoe staat het daarmee? Zijn er plannen om een en ander te wijzigen?

Wat is de stand van zaken van de projecten die ressorteren onder ViA-Invest? Het Vlaams Innovatiefonds zou te terughoudend zijn voor de echte early-stagefinanciering. Kent de minister die kritiek? Plant ze een evaluatie?

XL-fonds, het verankeringsfonds, heeft één participatie afgerond. Hoeveel dossiers zijn er door het fonds en de Gimv bekeken? Plant het fonds nog bijkomende participaties? Zal het fonds nog uitgebreid worden?

De heer *Filip Watteuw* beaamt dat de nota zich beperkt tot een stand van zaken, maar geen richting geeft aan het beleid. De nota bevat interessante elementen, maar die blijven vaag.

Voor de energiemaatschappij, een idee met potentieel, wordt 200 miljoen euro vrijgemaakt. Het lid is niet zeker of die middelen volstaan om de slagkracht van de maatschappij op die markt waarvan het beslissingencentrum buitenslands is, te verzekeren. De opdracht van de maatschappij blijft daarenboven diffuus.

Bij de strategische keuzes staat dat de regering wil werken aan de groene economie, maar voor het overige blijft het bij vage terminologie. Het volstaat echter niet het juiste jargon te gebruiken. Welke concrete maatregelen wil de regering nemen? In *De Tijd* zegt Johan Aelbrecht dat onderzoek en ontwikkeling zich al te vaak beperkt tot het verspreiden van kennis en niet zoekt naar nieuwigheden.

Hoeveel middelen krijgt het Groen Investeringsfonds?

ViA-Invest wil de missing links van het wegennet wegwerken. Over pps zijn toch kritische noten te horen. Zal ViA-Invest de huidige werkwijze zonder meer voortzetten?

De heer *Bart Van Malderen* beaamt ook dat de nota een goed overzicht biedt van het instrumentarium, waarvan er een aantal initiatieven opgestart zijn op het einde van de vorige regeerperiode. Dat is te kort om nu al te evalueren. Daar komt nog bij dat de economische crisis het moeilijk maakt te bepalen hoe de economische toestand volgend jaar zal zijn. Heel veel bedrijven concentreren zich nu op de zeer korte termijn.

De nota straalt de ambitie uit om in te zetten op de Vlaamse bevoegdheden. De Vlaamse Regering heeft in elk geval de ambitie om een actieve rol te spelen in de economie. Het lid hoopt dat ze een gesprekspartner en investeerders vindt. Het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) vroeg kort geleden aan de parlementsleden of ze nog een industrie wilden. Gezien de recente ontslaggolf hoopt het lid dat de ondernemers nog werknemers willen. De Vlaamse Regering heeft een goed aanbod, het komt erop aan ondernemers te vinden die de verantwoordelijkheid willen blijven nemen.

Het overheidsaanbod dekt de volledige levenscyclus van een bedrijf. Er zijn ook een paar innovaties, onder meer de mezzaninefinanciering. Het is goed dat het initiatief ruim bekendgemaakt wordt. Bij de inzet is er een duidelijke focus: cleantech, life sciences.

De PMV doet een driedimensionale evenwichtsoefening. Ze moet met publieke middelen investeren in een private omgeving. Het is dus belangrijk dat haar aanbod complementair is aan dat van de financiële sector. Dat moet onder meer blijken in de beperkte doorlooptijd van projecten. Die verhindert dat ideeën een vroege dood sterven omdat ze niet tijdig gesubsidieerd worden. Anderzijds staat de PMV onder druk om marktconforme resultaten voor te leggen. Complementair werken aan de financiële sector en marktconforme resultaten voorleggen, is een tegenspraak, zeker op een moment dat de resultaten van de financiële sector kunstmatig en zeer risicovol opgepompt waren. Dat gebrek aan consequentie kwam op pijnlijke wijze tot uiting op het moment dat dezelfde commissieleden

die de PMV eerst verweten te weinig resultaten te boeken, later vermoedens opperden dat de maatschappij gespeculeerd zou hebben en zo mee de gevolgen van de financiële sector onderging. Zijn er maatregelen genomen voor de financiële situatie van de PMV?

Een tweede evenwichtsoefening is de aansturing en controle van het parlement. De PMV zit buiten de consolidatiekring van de begroting. Ze werkt volgens een beheerovereenkomst. Desondanks wil het parlement van alles op de hoogte zijn en de werking aansturen. Het parlement moet de grote lijnen uitzetten en dan vertrouwen geven. Natuurlijk blijft controle belangrijk. ARKimedes speelt een grote rol binnen de PMV, maar het programma loopt in 2010 af. In de beleidsnota wordt gesteld dat er een vervolg komt, mogelijk in een andere vorm. Welke is dat?

De fractie van de heer Van Malderen vindt publiek-private samenwerking geen heilige koe, maar af en toe een nuttig middel. Hij stelt vast dat het publieke engagement overeind blijft. De vraag is eerder of er nog partners zijn aan de andere zijde. Dat blijkt trouwens ook uit het dossier van de voetbalstadions.

Vervolgens vraagt het lid naar een stand van zaken van de waarborgregelingen die ondertussen door Gigarant zijn vastgelegd. Welke risico's draagt de overheid? De maatregel is terecht op een moment dat banken weinig risico's durven nemen. Het gaat voor de overheid om geld dat opzij ligt en waarvan men hoopt het nooit te moeten uitgeven. Maar het parlement moet dat kunnen volgen. Hoeveel geld is al ter beschikking gesteld van bedrijven en tot wat verbonden die zich in de plaats? Hij geeft werkgelegenheidsgaranties als voorbeeld. Hij herinnert aan Recticel, dat op vrijdag een miljoen euro kreeg voor opleidings- en strategische investeringssteun, en op dinsdag het ontslag van 110 mensen aankondigde.

Tot de oprichting van het XL-fonds, specifiek voor overnames, werd beslist tijdens de hoogconjunctuur. Wat is de stand van zaken in deze veranderde context, vraagt het lid. De PMV heeft een programma inzake brownfields. Wat zijn de perspectieven na 2010? Er bestaat grote interesse voor een Vlaams Energiebedrijf, dat een unieke kans biedt tot echte concurrentie in die sector. Dat is goed voor de consument en noodzakelijk voor de Vlaamse economie en ecologie. Hij herinnert aan het positieve effect van de investeringen in de aanleg van snelle kabelverbindingen door Telenet.

De heer *Koen Van den Heuvel* onderstreept nogmaals de complementariteit van Vinnof en ARKimedes ten opzichte van elkaar en de markt. Het lid schuift life sciences en cleantech naar voren als speerpunten, maar diezelfde scherpe keuze ontbreekt in de beleidsnota Innovatie. Hij vraagt hoe dat komt. Wat pps betreft, heeft de Vlaamse Regering lessen getrokken uit de ervaring van de vorige beleidsperiode. Zij blijft doorgaan met dat instrument, maar alleen als het past in het juiste kader, zo stelt de beleidsnota Algemeen Regeringsbeleid (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 197/1*). Die meerwaarde vereist een zekere schaalgrootte. Is de minister het eens met die ontwikkeling in het Vlaamse debat?

Het lid suggereert om de pps-constructies die binnen de PMV zijn opgericht, eens goed te evalueren. Een en ander getuigt van dynamiek, erkent hij, maar men moet niet voor elk klein probleem een nieuw fonds oprichten. De heer Van den Heuvel pleit tegen een versnippering van de kracht. Het mag niet blijven bij een inventaris van alle instrumenten en vehikels, zoals die in de beleidsnota te vinden is. Dat is heel interessant, maar het lid wil ook een evaluatie en een aanwijzing in welke richting de volgende stappen zullen gaan tijdens deze beleidsperiode. Hij waardeert wel dat hier voor het eerst een aparte beleidsnota wordt aan gewijd.

Mevrouw *Patricia Ceysens* merkt op dat na de aanpassing van de waarborgregeling nogal wat factoringmaatschappijen reageerden dat zij kmo's helpen overleven door facturen over

te nemen, maar niet in aanmerking komen voor de waarborgregeling. De voorzitter vraagt of het niet aanbevelenswaardig is om de regeling voor klassieke kredietmaatschappijen uit te breiden naar andere zoals factoringbedrijven.

Minister *Ingrid Lieten* erkent dat de beleidsnota ‘high level’ is, maar er staan anderzijds wel al aanzetten in voor de verdere omgang. Voor de evaluatie ontbrak tot nu de tijd, maar dat betekent niet dat zij niet hoeft te gebeuren in de volgende beleidsperiode.

Essentieel is de inzet op de ontwikkeling van de Vlaamse kenniseconomie. Alles wat in Vlaanderen gebeurt rond onderzoek en innovatie moet gemakkelijker zijn weg vinden naar de bedrijven. Het overheidsinstrumentarium dient om hen te helpen bij het naar de markt brengen van die nieuwe producten. Coördinatie met Innovatie en Economie is dus inderdaad wenselijk en de minister-president is het daarmee eens. Met Begroting zijn er veel minder dwarsverbanden, meent zij, en daarom staat ze achter de afsplitsing van de bevoegdheid Economisch Overheidsinstrumentarium van de bevoegdheid Financiën en Begroting.

Zij waarschuwt voor overdreven optimisme aangaande de economische heropleving. Er zijn nog heel wat harde noten te kraken, verwacht de minister. De maatregelen die op het einde van de vorige regeerperiode in het leven zijn geroepen, moeten voorlopig gehandhaafd worden, oordeelt zij. Evaluatie zal op een bepaald moment nodig zijn, met name als de in de begroting uitgetrokken middelen uitgeput raken.

Minister Lieten is ervan overtuigd dat het overheidsinstrumentarium complementair aan de markt moet ingezet worden. Zij vindt het goed dat minister en commissie de grote lijnen van de strategie vastleggen, terwijl PMV en LRM instaan voor de marktconforme operationalisering in concrete dossiers.

Wat de problemen met de kredietverstrekking betreft, heeft de regering een commissie de opdracht gegeven om na te gaan of de overheidsinspanningen bij KBC en Dexia resulteren in een verhoogde kredietverstrekking aan de Vlaamse bedrijven. Op de rondetafelconferentie hierover kreeg de minister het wrange gevoel dat de grote kredietverleners cijfers projecteerden waaruit moest blijken dat er niets aan de hand was met de realisatiegraad, terwijl uit de markt heel andere signalen komen. Zij pleit voor waakzaamheid bij de Vlaamse Regering om te blijven toezien op de manier waarop de grote bankmaatschappijen zich organiseren. Anderzijds moet zij de bevoegdheden van de raden van bestuur respecteren. Ondanks de belangrijke overheidsparticipatie in het kapitaal, zijn het immers geen overheidsbedrijven geworden. De minister-president heeft beloofd een en ander verder op te volgen.

Minister Lieten vindt dat bij de overheidsinstrumenten permanent moet geëvalueerd worden of ze nog passen binnen de strategische keuzen en de evoluerende context. Er moet ook blijvend ingezet worden op stroomlijning en coördinatie van het instrumentarium. Uiteindelijk moet de overheid ook op dit punt gaan naar drempelverlaging door middel van één loket voor de ondernemers. Zij is het ermee eens dat de evaluatie zich moet richten op een aantoonbare relatie van inspanning en resultaat. Zij stelt dat het maatschappelijke resultaat in de eerste plaats de handhaving van de economische bedrijvigheid is, maar dat laatste moet dan wel resulteren in een maatschappelijke meerwaarde en in eerste instantie werkgelegenheid. De minister wil graag het debat aangaan over de verankering van werkgelegenheid in de verschillende instrumenten, ook al erkent zij meteen dat die oefening niet gemakkelijk is.

Wat de speerpuntclusters betreft, wijst de minister erop dat de PMV al een aantal participaties nam in energie en life sciences. Tegelijk vraagt ze zich af of sommige instrumenten niet meer proactief moeten ingezet worden. De vraag of Vinnof zich niet te passief

opstelt, is terecht. Het heeft immers de bedoeling jonge innovatieve bedrijven van zaai-kapitaal te voorzien. Ook de overheid moet op dit vlak risico's durven nemen. Men moet dan natuurlijk achteraf ook wel accepteren dat het succes niet gegarandeerd was. Behoedzaamheid is vereist, maar men moet ook de mogelijkheid van mislukking incalculeren.

De minister is het ermee eens dat het instrumentarium beter bekendgemaakt moet worden en dat de samenwerking efficiënter kan. De waarborgregeling is al een keer versoepeld. Vanaf 1 januari 2010 geldt zij ook voor overbruggingskredieten, naast de bestaande waarborgen voor nieuwe investeringen. Er is ook een versoepeling bij de win-winregeling, die voortaan geldt voor alle kmo's tot en met 100.000 euro. Of verdere versoepeling nodig is, wordt de komende maanden opgevolgd.

Het instrumentarium moet verder aangepast worden aan de diversiteit van de behoeften. Er is een specifieke begeleiding nodig voor spin-offs of jonge innovatieve bedrijven, terwijl groeibedrijven een andere begeleiding vragen. Zij wijst erop dat die doelstelling ook in de beleidsnota Innovatie staat.

De nadruk op de groene economie vindt de minister vanzelfsprekend. Zij noemt milieu en hernieuwbare energie en eco-innovatie. De focus ligt inderdaad op life sciences en cleantech. PMV en LRM zijn daar al actief, maar die rol moet verder verdiept worden. Er moet bekeken worden of zij naast de bijdrage via de fondsen, ook actief strategisch kunnen investeren.

Wat het XL-fonds betreft, lopen twee dossiers: Vandemoortele en Electrawinds. De minister bevestigt dat het fonds is opgericht in een andere economische omgeving en dat de aandacht nu elders ligt. Zij wijst erop dat de PMV ook een aantal specifieke maatschappelijke opdrachten kreeg, zoals in het kader van het Grond- en pandendecreet, meer bepaald de sociale huisvesting. De PMV zal kapitaal- en rentesubsidies verlenen aan huisvestingsmaatschappijen.

Ook in het dossier van de voetbalstadions werd aan de PMV een specifieke vraag gesteld. De regering trok 50 miljoen euro uit voor een achtergestelde lening, die dan moet terugbetaald worden door de clubs. Die moeten een businessplan hebben dat de rest van de financiering, hun terugbetalingcapaciteit en de rentabiliteit aantoont. Er staan verschillende projecten op stapel en de clubs hebben de kans ze te actualiseren, rekening houdend met een mogelijke organisatie van het wereldkampioenschap voetbal.

Duurzame energie is wel degelijk een uitgangspunt, bevestigt de minister. De doelstellingen van het Vlaams Energiebedrijf komen uit het regeerakkoord en zijn ook in de voorliggende beleidsnota opgenomen. Doel is te zien hoe de overheid door financiering kan bijdragen aan vernieuwende energieproductie, en aan investeringen die energie besparen bij bedrijven en overheid.

Het pad van de klimaatfondsen, die PMV beheert om de Kyotoakkoorden te honoreren, wordt verder gevolgd. Mogelijk komen uit Kopenhagen bijkomende verbintenissen voort, vult de minister aan. PMV en LRM hebben op dit moment al participaties in Vlaamse bedrijven voor duurzame energie. Zij erkent wel dat de ambitie niet daartoe mag beperkt blijven. Er is een raadpleging van alle actoren bezig om te kijken hoe men het in die context bescheiden bedrag van 200 miljoen euro met maximaal effect kan inzetten. Mogelijkheden zijn: alternatieve energieproductie, energiebesparing en hergebruik van energie bij gezinnen, bedrijven en overheid. Als de analyse klaar is, zal de regering de dialoog daarover met de commissie aangaan.

ESCO'S (Energy Service Companies) zijn zeer waardevol, oordeelt de minister. Dergelijke energiebesparingsbedrijven kunnen energiediensten leveren aan zowel bedrijven als

burgers. Doel is het tempo van de energiebesparende investeringen op te drijven. Het idee wordt meegenomen in de analyse, verzekert zij. Het Groen Investeringsfonds volgt dezelfde weg. De overheid wil dat meer ondernemingen uit verschillende sectoren energie-efficiëntiescans laten uitvoeren. Het fonds verstrekt goedkope leningen aan bedrijven die meer willen investeren in mogelijke energiebesparing dan wettelijk voorgeschreven is. Het rentevoordeel wordt groter naarmate het intern rendement van de investeringen afneemt.

Vervolgens gaat de minister in op de specifieke rol van LRM. De beloofde evaluatie komt er. Het bestaan zelf wordt niet in vraag gesteld, het gaat alleen om een betere afstemming op de bestaande behoeften. De minister belooft aan de commissie te rapporteren. Op dit moment heeft de maatschappij twee belangrijke polen van activiteiten. De eerste is financieel: partner zijn voor opstart- en groei-investeringen, bij aandeelhouderswissels opportuniteiten zoeken, familiale opvolging en buy-outfinanciering, en projectfinanciering. De tweede betreft vastgoed: ontwikkelen van kmo-zones, industrieterreinen, en business- en wetenschapsparken. Als voorbeeld geeft zij het energie-innovatieproject in Waterschei, waar ruimte is voor zowel de kennisinstellingen KULeuven en VITO als voor een incubator voor jonge, opstartende bedrijven.

Wat pps betreft, herinnert de minister aan Brabo 1, een project dat De Lijn tot een goed einde bracht. Het gaat om complexe operaties die verschillende evenwichtsoefeningen meebrengen, weet zij uit ervaring. Het komt erop aan dit alternatief voor klassieke financiering op het goede moment te gebruiken. Pps brengt grotere overheadkosten mee door zijn complexe structuur en is daardoor alleen verantwoord op een bepaalde schaal. Verder vereist het leggen van risico's bij een privépartner dat de looptijd voldoende lang is. Men moet daarbij vermijden dat ze opnieuw bij de overheid terechtkomen. De minister merkt op dat Eurostat voortdurend evalueert of de risicoverdeling ESR-neutraal is.

Minister Lieten onderstreept dat het vergroten van de investeringscapaciteit van de overheid door middel van succesvolle pps wel degelijk mogelijk is. Zoals gezegd is Brabo 1 geslaagd en ook de pps-constructie voor de schoolgebouwen blijft lopen. De privépartners blijven erin geloven, al zijn de omstandigheden door de crisis gewijzigd. De minister pleit voor een combinatie van voorzichtigheid en wil om te slagen.

De heer *Johan Deckmyn* repliceert dat de vraag naar meer transparantie en administratieve vereenvoudiging blijft. Hij sluit zich aan bij het pleidooi voor een goed overzichtsrapport. Ook het bedrijfsleven vraagt daarom. De beleidsnota is te vrijblijvend, vindt het lid. De minister verbindt zich tot te weinig. Zo verwacht hij meer visie over het Vlaams Energiebedrijf. Welke houding gaat dat aannemen tegenover de buitenlandse energiesector? Het lid is voorstander van een beleid dat Vlaanderen minder afhankelijk maakt van Frankrijk. Hij heeft dezelfde kritiek op Via-Invest. De wil is er en veel zaken worden opgestart, maar zijn concrete verbintenissen niet beter?

De heer *Filip Watteuw* vindt dat het antwoord van de minister in hetzelfde bedje ziek is als de nota zelf. Zij herhaalde namelijk wat in haar nota staat. Waar ze naartoe wil met bijvoorbeeld de groene economie en het Vlaams Energiebedrijf, blijft onduidelijk. Hij belooft de uitvoering kritisch maar constructief op te volgen.

De voorzitter,

Patricia CEYSENS

De verslaggevers,

Frank CREYELMAN

Koen VAN DEN HEUVEL